

Ha postán
 juttatja a num.
 No. 224715/1929.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Cluj, Str.
 Baron L. Pop

18. Telefon: 8-77. Előfizetési árak:
 Havonta 116, negyedévre 426
 Évre 980, egész évre 1280

Helyre: Havonta 2,
 félre 12, egész évre

Adószám: 123456789

1929. szeptember 25.

VISSZAKOZÁS

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lei

megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bucuresti szerkesztő Halmosy István. Strada Matei MB. 6

Csütörtök 935. szept. 26.
 5695. EV. XVII. ÉVF.
 ELUL 28. 216 SZÁM.

VILAG TUKRE

Tatarescu éles támadást intézett Constantából Maniu ellen és a korona elleni zsarolásnak nevezte a nemzeti parasztpárt kormánybuktató kampányát

Az alkotmányos frontot csodabogárnak nevezte a miniszterelnök, Maniu kormányát pedig az ország legnagyobb katasztrófiájának

A miniszterelnök kijelentette, hogy nincsenek okkult erők, a kormány nem megy el helyéről és nem akar diktatúrát

Constanta, szeptember 25. Az egész ország közvéleménye felfigyelt arra a beszédre, amit szerdán délelőtt mondott el Tatarescu miniszterelnök a prefektusok értekezletén. Ez a beszéde hetek óta várták az ellenzék tagjai. Az ellenzéki pártok azt hirdették, hogy a constantai beszéd a hatyudala és a kormányának, míg a liberális párt azt hirdette, hogy a miniszterelnök ebből az alkalomból kifolyólag végleg le fog számolni az ellenzéki pártokkal.

Objektíven meg kell állapítani, hogy csodabogár az azok, akik azt hitték, hogy Tatarescu kormányának uroló áriáját fogja elenekelni Constanta szög.

Maniuyellenes bosszúsága átváltozott alkotmányos fronttá.

— Mély szimpátiával viseltem Bratianu György iránt már csak azért is, mert Bratianu Jonel fia, én ellenzem Bratianu Vintillának azt a határozatát, amelyel Bratianu Györgyöt kizárta a pártból. De utólagos fejlődése során Bratianu György alkotmányellenes uton akarta megszerezni magának a kormányt ama liberális párttal szemben, amely az ország akarata folytán hivatott az uralomra.

arányban álltak pártjának politikai súlyával és mert a követeléseket nem teljesítették, Bratianu György hirtelen olyan tulajdonságokat fedezett fel magában, amelyek hivatották teszik az alkotmány védelmére.

Ez a hibrid alkotmányos front most forrongásban van. Felégeti azt, amit imádozott és meggyalázza azt, amit idealizált. Az utóbbi időben fenyegetések is elhangzottak a front soraiból. Derülten nézünk e fenyegetések elébe és csendben várjuk annak a bomlasztó folyamatnak a végét, amely az alkotmányos frontban kezdetét vette.

Bratianu György követelési fordított

A miniszterelnök szokatlanul éles támadása Maniu ellen

Tatarescu miniszterelnök, miután az alkotmányos frontot így elintézte, a nemzeti parasztpárt kritizálására tért át.

— Amíg az alkotmányos front csak egyszerű csodabogarat jelent — mondotta a miniszterelnök —, addig a nemzeti parasztpárt agitációja aggodalmat kelt. Aggodalmat kelt, de nem a kormány számára, hanem a nemzeti parasztpárt vezetői számára, akik még egyszer kormányozni is akarnak.

— Nyugodt vagyok — mondotta a miniszterelnök emelt fővel —, mert

a nemzeti parasztpárt néhány nagyobb állampolgárral szemben tanúsított magatartásával félrelélt attól az uttól, amely kormányra vezet.

A nemzeti parasztpártnak ez a magatartása meghosszabbítja azt az időt, amelyet ellenzék kell eltöltenie a pártnak.

— Nagy offenzívát indított a nemzeti parasztpárt a kormány megbuktatására. Zsaroló akció a korona ellen és erőszakos akció ellenünk.

Zsarolást végez a nemzeti parasztpárt, amikor okkult hatalmakról beszél. Mi nem okkult hatalmak segítségével jöttünk kormányra, hanem elnyertük a korona bizalmát, miután többször elnyertük volt az ország bizalmát.

A korona és az ország között létrejött meg egyezés folytán jöttünk hatalomra. Az egész kormány nevében

ünnepélyesen kijelentem, hogy kormányzásunk két esztendője folyamán alkotmányos működésünket nem akadályozta meg soha külső erő, hanem mindig szabadkezünk volt.

Mindig bírtuk az uralkodó támogatását és ez a harmónikus állandó együttműködés alkotmányunk szellemében olyan szellemben folyt le, amely aktív koronát és felelős kormányt ír elő.

— A nemzeti parasztpárt két ízben volt kormányon. Első ízben Maniu Gyulának diktatóri hatalma volt.

Az ő kormányzása a legnagyobb katasztrófiája volt az ország legutóbbi politikai évtizedének. Ezt a kormányzást közígazgatási káosz, napidíjak pocséklása, hatalmas fizetések, borfányos koncessziók, terhes szerződések, a román ipar bojkottálása, közlekedési utaink tönk-

rétele, féktelen igazgatás és demagóg törvények jellemezték.

Emnek ellenére Maniu Gyula mégis az okkult erők kopléját énekl. Az okkult erőkről énekel, amelyek megakadályozták abban, hogy az országot paradicsommá változtassa. Bolla Romuluzra bizza a paradicsom kulcsait. Minthogy Maniu Gyula nem tudta véleményét keresztüli erőszakolni, olyan kampány útján akart sikert elérni, amelynek mérgező insinuációk, triviális kitalálás és közönséges rágalom az alapja. A mi népünk azonban, amelynek lelke hívó, magatartása tiszteletteljes, nem fegadja be az ilyen agitációt. Az ilyen viselkedést meg kell bélyegezni, a kormánynak és az országnak kötelessége megtalálni a reakció módját.

Nem megyünk el! — Tudott dolog, hogy a nemzeti parasztpárt elrendelte mezei hadaink Bucurestibe november hó 14-ikére való mozgósítását.

Ezen a napon az ucca segítségével akarja megbuktatni a kormányt. A nemzeti parasztpárt, amely a törvényesség és az alkotmányosság pártjának nevezi magát, az ország törvényes kormányát törvénytelen és alkotmányellenes eszközökkel akarja elűzni.

Miért kell nekünk elmenekülni? Vajjon azért, mert leszállítottuk a közadóságok rátáját, mert megszabadítottuk az országot az idegen ellenőrzéstől, mert olyan politikát inauguráltunk, amely megvédi a mezőgazdaságot és felfoldja az ipart? A mi kormányunk volt a háboru óta az első, amely az ország hadseregének felszerelésére szóló programot megvalósította. Új fegyelmet adtuk az ifjúságnak, törvényt hoztunk a nemzeti munka védelmére és átalakítottuk a Skoda-szerződést. Talán azért kell elmenjünk, mert 72 megyében politikai osztagaink utépítő munkásokkal változtak át és az országot hatalmas építőműhelyé alakították át?

— Ime, az én válaszom: Nem megyünk! A liberális kormányok nem hagyják magukat megbuktatni. Eltávoznak a helyükről, miután programjukat megvalósították, miután valóra váltották azt, amelynek alapján a korona és az ország bizalmát elnyerték.

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy amikor átvette a kormány irányítását, igyekezett létrehozni a politikai atmoszféra enyhülését. Voltak politikusok, akik ezt megértették és akiknek köszönhet mond azért.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

Öt liliputi ország

Nem a fantázia birodalmába tartozik realitás valóság, hogy Európában öt olyan liliputi ország van — némelyik közülök hercegség, némelyik köztársaság, amelyek összlakossága nem haladja meg az ötven-ezer lelket.

Ez az öt ország kevés szerepet játszik a világtörténelem színpadán. Birtokáért nem vetekednek nagyhatalmak, nyersanyagait nem akarják kihalászni, imperialista országok és már területük parányisága miatt sem alkalmasak erősen szaporodó népek emberfölségeinek lecsapolására. Ilyen formán ok sincsen a konfliktusra és míg Európában minden a feje tetején áll, egyik ország lázasan fegyverkezik a másik ellen, a kormányok belső pártviszályal, osztályharcra, munkanélküliséggel kell megküzdjenek, eddig ez az öt parányi állam idillikusan és háborítatlanul éli a maga kispolgári életét, lakosainak szinte fogalmuk sincs azokról a problémákról, politikai, gazdasági és pénzügyi bajokról, amelyek Európa népeit és országait marcangolják.

Valóságos csoda, hogy a mai Európában, ahol minden centiméternyi földterület birtoklásáért annyi vér és pénzáldozat folyt, megtíri ezeket a szuverén államocskákat, amelyeknek atmoszférája a régi, háboru előtti állapotok levegőjét sugározza ki. Érthető volna annak a francia újságírónak a vállalkozása, aki a problémákkal terhes Európából ezekre a béke-szigetekre menekült és olvasóinak okulására és szórakoztatására pontos statisztikát készített e gyakran feledésbe merülő liliputi országok életéről.

Az alábbiakban a párizsi Excelsior munkatársának nyomán ismertetjük azokat a kétségtelenül érdekes számokat, amelyek az öt kis ország viszonyait adják dióhéjban:

1. **Andorra köztársaság.** Ez a kis köztársaság a francia-spanyol határ közé van beékelve, mintegy 453 négyzetkilométeren terül el, s összesen 6200 lakosa van. A köztársaság fővárosa Andorra la Vella, itt székel a köztársaság elnöke is. *Torres*, itt vannak a miniszteriumok és az ország többi főhatóságai is. Az egész kormány három miniszterből áll. Belügyminisztere, külügyminisztere és kereskedelemügyi minisztere van a köztársasági elnöknek. Természetesen hadserege is van a parányi köztársaságnak, négyszáz katonával tiszt. Az ország lakossága franciával kevert spanyol dialektust beszél, amely zsargonnak természetesen nyelvtana, sőt akadémiaja is van, s az országban levő tíz iskolában ezen a nyelven tanítanak. Költője is van Andorrának, de mindössze egy, aki mint az állam hivatásos írója, drámaírója és költője szerepel. Az ország nemzeti vagyona az állatállomány, lakosainak kilencven százaléka állattenyésztéssel foglalkozik. Andorra la Vella viszont modern európai város, minden komforttal, amelynek lakói nemcsak a falusi lakosságból, hanem a gyakran érrevedő amerikai turistákból is él.

2. **Lichtenstein hercegség:** Ez a kicsi ország, amely Tirol és Svájc között fekszik, lényegesen kisebb, mint Andorra köztársaság, mindössze százötvenkilenc négyzetkilométeren terül el, ezzel szemben nem jutott még el a köztársasági államformáig, hanem alkotmányos monarchia, amelynek élén II. Ferenc herceg áll. Fővárosa: *Vaduz*, itt székel a hadsereg is, 900 ember és tizenhét tiszt, a legnagyobb rang a hadseregben az ezredes. A hadsereg főparancsnoka a herceg, aki azonban alig tartózkodik országának fővárosában, szívesebben él bécsi palotájában, ahol igazi főúr házat visz. A lichtensteini fejedelemség rendkívül gazdag. Csak tízezeröttszáz lakosa van ugyan, de talán egyetlen sze-

gják
 aviban
 A spekuláció
 ása végett a
 y maximálják
 ek árát.
 ltenek
 lesetek
 A hidroplánok
 alesetei aggo
 brókben, mert
 egészen mo
 renséltenség
 egyelőre nem
 mert a vizsgá
 írmárka
 Német-
 jelentések sz
 k a Birodalm
 jegyeknek les
 erjük és ezze
 rtenbergi jeg
 rivilégiumukat
 ott bankjegye
 ó márká. Eze
 dalmi bank b
 itrescu
 Dumitrescu
 is rendkívü
 onzilliumot ta
 ektió-
 ott egy
 ban
 egyik cluji sz
 m clorat injek
 mind a husza
 natórium iga
 főséget, amel
 ek egy cluji la
 és vegyvizsgá
 kás sztrájk
 onból jelent
 nia, Indiana
 amok több m
 za sztrájkba
 S Z
 tmenyei
 an
 bak,
 yabbak
 olya-palota)
 László E.
 aron L. Pop

gény ember sincs az országban. Az ország igen jól terem, sok a gabonája, gyümölcse, szarvasmarhája, azonkívül számottevő gazdag faállománya is van. De van az országnak egy ennél fontosabb jövedelmi forrása is. Mindazok az európai nagy vállalatok, amelyek szerették a kalandor természetű üzleteket és fezőrködő vállalkozásokat, de ugyanakkor ki akarták vonni magukat hazájuk kereskedelmi törvényeinek és adórendszerének szigorú szakaszai alól, egyidőben Lichtenstein hercegség területére, illetőleg Vaduz városába helyezték át vállalatuk székhelyét, hogy lichtensteini törvények és adótörvények alapján működhesse. Ezekből az ugynevezett holding-alakulásokból rengeteg bevételt szerzett Lichtenstein hercegség, úgyhogy lakói éveken keresztül nem fizettek adót és nem viseltek egyáltalán közterheket, s így bőven jutott a herceg civilistájára is.

A lichtensteini herceg egyébként hazáról is jól el van látva, felesége egy Guttmann báróné, a híres kikeresztelkedett osztrák szénkirály lánya, aki milliókra menő hozományával aranyozta be a lichtensteini hercegség trónját.

3. **Sanmarino köztársaság:** Korzika sziget déli részén egy keskeny földnyelv van, amely önálló állami életet él. Ez a hatvannégy négyzetkilométeres kiterjedésű Sanmarino köztársaság, amelyet két kapitány régens kormányoz. Lakosainak száma tizenháromezer, hadserege pedig, amelynek szerepe kizárólag közigazgatási és rendőri természetű, nyolcszázötven katonára és tizennégy tiszt. Sanmarino köztársaság azokból a régi privilégiumokból él, amelyet még az egykori olasz hercegségektől kapott. Így például joga van bélyegeket kibocsátani, amelyeket elfogadnak a nemzetközi postaforgalomban, s amelyek bélyeggyűjtők között nagy kelmőséggel örvendenek, s így fontos tételek jelentenek az állami költségvetésben.

4. **Monaco fejedelemség:** Az öt liliputi ország közül erről az országról tud a legtöbbet az európai közvélemény. Tudniillik ebben az országban van Montecarlo, amelynek kaszinója világhírű. Bár mindössze 1.57 négyzetkilométer a területe, neki van a legtöbb lakosa. Huszonöt ezer ember él e valóban miniatűr állam területén, de benépezték lakosainak száma alig haladja meg az ezeröttszázat, a többiek mind külföldiek. Az ország alkotmányos fejedelemség, s második Lajos fejedelem ül a trónján, akinek a civilistáját a játékbank jövedelméből állítják össze. A háburu előtt 1300 katonája és huszonnyolc tiszte volt Monaco fejedelemségnek. Ezt a hadsereget azonban a békeszerződés után a fejedelem szelme eresztette. Hivatalosan az a címen bocsátották el a hadsereget, hogy végre akarják hajtani a Népszövetség leszerelési programját, ténylegesen azonban azért, hogy megtakarítsák a hadsereg zsoldját. Akárhogyan is történt azonban a dolog. Monaco az első ország Európában, amely a leszerelést végrehajtotta. A közügyeket a fejedelem által kinevezett hatagból álló kormány vezeti. A játékbankból eredő jövedelmén kívül jelentős bevétel van az országnak olajokból, trópusi gyümölcsökből, likőrökből és illatszerekből.

5. **Vatikán állam.** Ez a kis ország valódi unikum. Igazi állam az államban. A szentszék birodalma már nem is liliputi, hanem mikroszkopikus állam. Területe csupán 0.44 négyzetkilométer. De e területen belül teljesen szuverén a pápai ország. Falai között 1200 ember él, többnyire papok és szerzetesek. Az ország uralkodója, aki egyben a katolikus világ feje is XI. Pius pápa. Még hatvan főből és egy tiszteből álló hadserege is van. Önkormányzata tökéletes, még saját, néhány kilométeres vasúti hálózata is van. A jelenlegi ciaz rezsim jóvoltából, postabélyegét és ezüstpénzt bocsáthat ki.

— A csehszlovák katonai delegáció Moszkvában. Prágából jelentik: Moszkvában a csehszlovák katonai delegáció Krejcy tábornok vezérkari főnök vezetése alatt hadiaviatikai intézményeket tekintett meg, majd megjelent a nagyoperában az Onegin disz-előadásán.

Tudod-e itt kétség nem lehet:

Sem a „luxus- és csoda-krémek”, sem az „utánzatok” nem pótolják a Nivea-Crème csodás hatású bőrápolószert, mert az egész világon nincsen más krém, amely a bőrápoló eucerint tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Crème bámulatos hatása. Ez az egész világ, amely csak néhány leibe kerül!

Tehát: Vegyen csak Nivea-krémet, és semmi mást!

NIVEA-KRÉM: Dobozokban Lei 16—, 34— és 72—
Tubusokban Lei 10— és 45—

A bucuresti színházak kulisszái mögött

Titulescu nem feledkezik meg régi jogász-barátjáról. Sidy Thal bravurja. Stroe és Vasilache nem árják. A maglaviti szent színpadra kerül

Bucuresti, szept. 25. A kultuszminiszter a bucuresti opera igazgatójává Nasta Mihályt, az opera tenoristáját nevezte ki. Ez a kinevezés általános felháborítást keltett annál is inkább, mert Lapedatu nem is olyan régen indexre helyezte Nastat, sőt még fogadni sem akarta.

Közben történt azonban valami: Titulescu Genfből hívta föl telefonon Lapedatut. S másnap Nasta lett az opera igazgatója.

Pedig Titulescu nem nagy zenebarát, krónikus fültömrigy gyulladástól szenved s ezért a hanghullámok által okozott rezgéseket egyáltalán nem kedveli. Csupán kényszerből megy el az operába, ha valamelyik külföldi magas személyiség tiszteletére disz-előadást ad, vagy tö hívják meg egy ilyen disz-előadásra.

A bucuresti operánál azonban Titulescunak van egy régi jó barátja, Nasta Mihály. A kitűnő tenorista valamikor jogász volt s a jogon kebelbarátja s egyuttal a tanulmányokban riválisa Titulescunak.

Az egyetem után elváltak utjaik s azóta a két barát egy szót sem váltott. Most aztán Nasta irt Genfből s a választ közvetve kapta meg Lapedatutól, aki közölte vele, hogy kinevezte az opera igazgatói székébe.

Az Erdélyben is népszerű Sidy Thal telt házak előtt játszotta végig a nyarat a Vacaresti uton levő Teatru Nou jiddis színpadán. Néhány előadásán mi is ott voltunk. A jegypénztárnál életveszélyes tolongás, a jiddis színházaknál divatos kedvezményes jegyeket nem osztogatják. A nézőtér zsúfolva, veszekedés a helyekért, ugyanazon számmal több jegyet adtak el, az előadás megkezdése késik.

A bájos zsidó színész híre az átszaporított a Vacaresti utcából a román „broadway”-ra is. Az első sorban látjuk Bejan repülésügyi alminisztert, Nottarat, a népszerű rendezőt, Tanaset, Lisette Vereat, Ion Brezoianut a román színészek doyenjét.

Kilenc helyett fel tizkor végre megkezdődik az előadás. Sidy Thal drámát játszik. Lassanként előkerülnek a zsebkendők, Sidy Thal könnyeket facsar ki hallgatói szeméből. Az első sorban ülő vendégek, akik nem értik a jiddist, csodálkozva néznek körül, meglepi őket a színész által elért hatás. A kis zsidó komédiánsoknak azonban nem tetszik, hogy az első sorban ül néhány ember, aki összebujlik, összeszeg s egyiküknek sem könnyes a szeme — s mint később bevallotta előttünk — elővette minden tudását s olyan kifejező erővel játszotta meg szerepét, hogy az első sorban is előkerültek a zsebkendők. Még Tanase is törölte a szemét.

Stroe és Vasilache, Bucurest két legnépszerűbb komikus kiváltak az Alhambrából s megalakították saját társulatukat. Stroe és Vasilache kompániája név alatt. A két kitűnő színész a „Comedia” színpadán fogja megkacagtatni ezután Bucuresti közönségét.

Bing és Bang című filmjük még ma is fut a bucuresti mozgószínházakban s a tavaly, amikor a film premierje volt, olyan ünneplésben volt részüik, amilyenben csak kevesen részesültek. A román filmpar első nagy sikeréről beszéltek, a román Stan és Bran született meg Bing és Bang alakjaiban, akik a Snagov tó környékén a bucuresti csavargók mulatságos életét játszották meg.

Stroe és Vasilache minden előadás után megjelentek a Corso mozi színpadán, ahol élénkelték frenetikus sikerrel néhány slágert a filmből. Egy este az előadás után hatalmas diaktömeg várta a Corso előtt a két színészt, a diákok a vállukra kapták Stroet és Vasilachet s szakadatlan éljenzés közepette

vitték végig őket a bulvardon egész az Alhambráig. Igy ünneplték annak idején a román film uttörőit.

Hitler alteregót szerződötetett, merénylettől fél

Berlin, szeptember 25. A párizsi Excelsior értesülése szerint Hitler környezete úgy védi a vezérkancellárt az esetleges merénylet elől, hogy a Führer tökéletes hasonmását alkalmazták. A dublöz megdöbbenően hasonlít Hitlerre és csak a beavatottak tudják megkülönböztetni a vezérkancellártól.

A dublöz alkalmazását a berchtesgadeni lakosok leplezték le, akik Hitleret ugyan abban az időben egyszerre két helyen látták.

SELECT MOZGÓ
Richard Tauber világghírű énekes új filmje: **Rügyfakadás** Schubert élete.

Reinhardt rendezésével ünnepi játékok lesznek az 1936-os tel-avivi mintavásáron

A palesztinai külkereskedelem 1935 első negyedében. A Vaad Leumi kivonta képviselőjét a német-palesztinai tranzfer-bizottságból

Uj palesztinai földterületek a Nemzeti Alapok birtokában

Jeruzsálem, szeptember 25. Az Emek Jezreeli nyugati részén, Beth Sean vidékén 5334 dunam földet vett birtokba a Keren Kajemet. Ezzel a Keren Kajemetnek az utóbbi hónapokban eszközölt földvásárlásai 15.493 dunamnyi területre nőttek.

Tel-Aviv, szeptember 25. A palesztinai iparosok szövetségének protektorátusa alatt 5000 font alaptőkével megalakult az Afrika-Palesztinai Kereskedelmi Társaság. A társaság és az iparszövetség között létrejött megállapodás értelmében a kereskedelmi társaság nem fog olyan árut Palesztinába szállítani, amelyet Palesztinában is termelnek vagy gyártanak. A társaság főleg arra fog törekedni, hogy egyensúlyba hozza a Palesztina és Dél-Afrika közötti kereskedelmi mérleg egyensúlyát és nem fog többet exportálni Palesztinába, mint amennyit Dél-Afrika importál Palesztinából. A társaság 68 palesztinai gyárral lépett érintkezésbe, melynek árumintáit Dél-Afrika küldte az ottani piacon való elhelyezés céljából.

Jeruzsálem, szeptember 25. A statisztikai hivatalok érdekes számokat közölnek a palesztinai külkereskedelem fejlődéséről 1935 első évtizedében. A borexport 321 ezer literre emelkedett (1934 ugyanezen időszakában 300 liter tett ki), érték tekintetében azonban 11.139 fontról 8183 fontra csökkent. Ezzel szemben a gyümölcsnedvek exportja ugy mennyiségben, mint értékben jelentősen növekedett. Míg 1934 első negyedében 39 tonna gyümölcsnedvet exportáltak, addig 1935 első negyedében 86 tonnára nőtt ez a szám. Értékben 1612 fontról 2642 fontra

Talán ez a siker kapta el őket, hogy önállósították magukat. Ez az önállósítás azonban nem volt egyáltalán inyere az Alhambra, amelynek Stroe és Vasilache nélkül az Alhambra már nem a régi...

Most aztán kiderült, hogy Stroe és Vasilache zsidók. Sőt nincsenek is kikeresztelkedve. A diákok tehát a télen két zsidót vittek a vállukon a Corsotól az Alhambráig s megkezdődött a rejtett propaganda a két zsidó ellen.

Stroe és Vasilache azonban tovább haladnak a maguk útján.

Az egyik Grivitai színházban műsorba foglalták a maglaviti szent esetét. A premieren valóban kitűnő maszokban megjelent a közönség előtt Petrache Lupu s az egyszerű juhásztor hatalmas bunkójával a levegőbe bökve, akadozva s dadogva kezdett beszélni a hosszú, fehér szakállas „nagyapóval, aki megjelent előtte azon a bizonyos napon, fehér selyem szörme borította a testét s kezei helyén pedig szárnyak voltak.

Igen ám, de a közönség piszmogni kezdett, másnap pedig paradicsom és tojás borította el Petrache Lupu kicsufolóját. Harminc másnap új darabot hirdetett a grivitai uccai színház. (—da)

A

A f

London

akaratu,

hogy os

tanacsiv

emigráns

árulta, h

helyzetér

magyará

világossá

és az an

— Né

oly nehé

óta Ném

hozzátar

beilleszke

zsidóknál

dett meg

része vá

zsidókkal

vándorolt

régebbi

A nem

megsebez

— Nos

kozik az

Angliába

— Am

tette, ho

jöttek a

— Ily

Németer

A hölg

látogatás

sérttettem

tam.

Végere

állíthatja

előt az

és worm

tudja vis

Ezek a

nyugati z

Általáb

vekezt

nyugatra

legjellegz

nitást es

szédálism

ban, O

vallási és

tradíciók

sége hos

országgal

Más o

különbözt

ellentétek

Ezzel

amerikai

tegeződés

gál-spang

lamivel

annál is

dik. A

időben l

búszkék

például

nemzedő

Ameriká

kerestek

vesant

adott ta

gondosk

rercsaló

ték őket

sok és

orvosnen

London

és spang

nyocadi

will a

London

letáriat

kelőnek

schild.

mellet

vativ

szülők

tradíciók

kapcsolj

vonatko

a Monte

De m

dia kivé

művesek

zsidót t

s a tize

ország

szorított

Jellem

gazdasá

reagál a

világra

Nagy ünnepekre ruháinkat festeni és tisztítani csak az „Unió”-hoz vigyük Cluj, Telef. 877

Az angol zsidók jó tanítványai gazdanépüknek

A francia zsidók és a német menekültek. A származás büszkesége a nyugati zsidóknál

Londonban napokon keresztül egy igen jó akaratú, de meglehetősen szűk látókörű hölgy ostromolt látogatásaival és különböző tanácsaival, hogyan segíthetnénk a szegény emigránsokon. Egész gondolatmenete elárulta, hogy fogalma sincs azoknak valóságos helyzetéről akiken segíteni akar. Hogy megmagyarázzam neki a dolgokat, megpróbáltam világossá tenni előtte a különbséget a német és az angol zsidók között:

— Nézze, ezeknek az embereknek azért oly nehéz a helyzetük, mert emberemlékezet óta Németországba gyökereződtek, nincsenek hozzátartozók külföldön és nehezükre esik beilleszkedni egy idegen világba. A német zsidóknak nagy része nemzedékek óta telepedett meg Németországban és csak egy kis része vándorolt be, éles ellentétben az angol zsidókkal, akiknek kilencven százaléka bevándorolt és csak tíz százaléka rendelkezik régebbi gyökerekkel az országban.

A némes és büszke nő a koronáját érezte megsebezve és nyomban replikázott:

— Nos, ez a karakterisztikum nem vonatkozik az én családomra, mi már régóta élünk Angliában.

— Amikor megkérdeztem, mióta, kijelentette, hogy az ő ősei kétszáz évvel ezelőtt jöttek a szigetországra.

— Ilyen fiatal családfával — feleltem — Németországban tökéletes parvenü lehetne!

A hölgy ezek után nem tisztelt meg többé látogatásával. Nyilván legszembetűnőbb érzéseit sértettem meg. De az igazság mellett maradtam.

Végereedményben egyetlen zsidó család sem állíthatja Angliában, hogy már Cromwell előtt az országban volt, míg sok frankfurti és wormsi család a tizenharmadik századra tudja visszavezetni németországi őseit.

Ezek után elmondhatunk egyet-mást a nyugati zsidóságról.

Általában a zsidó világ arculatáról a következő állapíthatjuk meg: Németországtól nyugatra az egységesség hiánya a zsidók legjellegzetesebb vonása. Bizonyos homogenitást csak Németországban és keleti szomszédállamaiban: Litvániában, Lengyelországban, Oroszországban, stb. látunk, ahol a vallási és gazdasági niánuszokon túl közös tradíciók teremtődtek és ahol a zsidók többsége hosszabb ideje kapcsolódott egybe az országgal.

Más ország, mint például Csehszlovákia, különösen különböző országrészeiben őriási ellentéteket mutat.

A spanyol zsidók

Ezzel szemben a nyugati zsidóságra, az amerikaiit is beléértve, három jelegzetes rétegződést állapíthatunk meg: a szejfárd, portugál-spanyol zsidók keskeny rétegre egy valamivel idősebb német réteg, arra pedig egy annál is erősebb keleti zsidó réteg támaszkodik. A szejfárd réteg jelentősége az utóbbi időben különösen emelkedett. Ezek nagyon büszkék származásukra és multjukra, mint például Newyorkban a ma is virágzó orvosnemzedék, melynek ősei 1654-ben a spanyol Amerikából menekülve, Uj-Amszterdamban keresek menedéket és akiknek Péter Stuyvesant kormányzó csak azzal a feltétellel adott tarózkodási engedélyt, hogy ők maguk gondoskodnak betegeikről. Azóta ezen „snorrercsaládok” körében, ahogy egykor nevezték őket, egyre-másra szaporodtak az orvosok és egymást követték az ugynevezett orvosnemzedékek.

Londonban is oly büszkék még a portugál és spanyol zsidók, mint amilyenek a tizenharmadik században voltak, ahogy azt Zangwill a „Snorrerek királyá”-ban írja meg. London keleti részében a spanyol zsidó protelláriátus és kispolgárság legalább olyan előkelőnek tartja magát, mint az askenáz Rothschild. Ebben a körben szembeütnő nyomor mellett egy öntudatos és rendkívül konzervatív lakosságot találtam, mely a nagyszülők házában lakik még, a szejfárd zsidó tradíciókat százszázalékos angol hazafisággal kapcsolja egybe. A szegénység azonban nem vonatkozik mindnyájukra és ezt illusztrálja a Montefiore név is.

A francia zsidók

De mint mondtuk, ez a réteget Hollandia kivételével — ahol az amszterdami kézművesek között még mindig sok szejfárd zsidó találunk a régi gettó-nemzedékből — a tizenkilencedik század során a Németországból való bevándorlás teljesen háttérbe szorította.

Jellemző azonban a mód, ahogy ezen két, gazdaságilag többnyire jól szituált csoport reagál a külvilágra, nevezetesen a zsidó külvilágra és különösen őseire Németországból

és Németországon kívül. Rendkívül tanulságos ez, ha nem is egészen örvendetes. És amikor azt mondjuk, hogy nem örvendetes, akkor főleg a franciaországi zsidókra gondolunk. Nem találkoztam még Párizsban odamenekült zsidóval, akit nagy nyomorban asztalhoz hívtak volna az ott letelepedett és eredetileg német származású zsidó benlakók. Jóllehet hallottam eseteket, amikor elzászi származású gazdag zsidók a Rajna tulsó partjáról jött segélyre szorulókat nagy ostrom után támogatásban részesítettek, azzal a kifejezett feltétellel, hogy pénzádományokat kizárólag ezen segélyre szorulóknak továbbvitelére, helyesebben elszállítására fordítsák. Angliában, Amerikáról nem is beszélve, ilyesmit el sem lehetne képzelni. Az egyetlen, amit Londonban olykor hallani lehet (és nem német származású zsidóktól): emlékeztetés arra a nem mindig barátságos bánásmódra, amelyben az egykor jól szituált németországi zsidók a kelet-európai zsidó menekülteket részesítették. Ezek a nem egészen alaptalan megjegyzések azonban rendszerint tekintélyes adományok és segélynyújtás kíséretében szokott elhangzani Angliában.

Az angol zsidó

Az angol zsidó öntudatos, de nem arrogáns. Gazdanépének jó tanítványa. A szemlélő olykor csodálkozik azon, hogy mily megértést tanúsítanak ennek a türelmes milliók összes rétegei Palesztina iránt, megértést, mely a gazdagoknál és a szegényeknél, a németországi, spanyolországi és a lengyelországi származásuknál egyaránt megtalál-

ható. És ez a megértés nem a Balfour-deklaráció óta datálódik, tehát nem lehet azt mondani, hogy ezzel az angol impériumot akarják szolgálni, jóllehet ez is okul szolgálhat. Az angol zsidó sajátos mentalitását, mely jóllehet ugyanabból a fából lett faragva, mint más országok zsidóságáé, az angol nemzeti karakter befolyásolja igen lényegesen. És itt nagy jelentőséggel bír az a megszemenő készség, mely az angolokat jellemzi, nevezetesen, hogy az egyesült birodalomban a nemangolok közreműködésére is sulyt helyeznek a brit uralom felépítésében és ez együtt jár azzal az utalással, hogy a brit még nem angol. Lloyd George egy alkalommal jellemzően fejezte ezt ki, amikor azt mondta, hogy megveti azt a zsidót, aki magát angolnak adja ki. Ez az éles elhatárolás a közvéleményben igen világos és a skótokkal és az irekkel szemben is fennáll. És ez a helyzetet az angol zsidók nagy többsége semmiesetre sem tekinti deklaszáló modus vivendinek, hanem emberi méltóságukat látják benne.

E fenntartástól eltekintve egészen csodálatos, mily széles fejlődési lehetőségeket nyújt ez a konzervatív ország azoknak a zsidóknak, akik idegen országokból jöttek. A tizenkilencedik század legnagyobb angol államférfia, Disraeli, ugyanannak a kornak legnagyobb nemzetgazdája, David Ricardo is az új britek ezen kategóriájához tartozott. És ez a beállítottság ma is fennáll. Lord Hirst, a General Electric Company vezetője és egyik alapítója, Németországban született és nevelkedett, Sir Muntague Burton, az ország legnagyobb konfekciósza, Litvániából vándorolt be mint fiatal ember. És sok nagy üzlet és vállalat vezetőire mondható ez, akik bevándorolt elemek és akik ennek semmilyen hátrányát nem érzik. És az is megállapítható, hogy Angliában sokkal kisebb az elválasztódás a keleti és a nyugati zsidók között, mint például Amerikában vagy Németországban. Itt is gazdanépüktől tanultak az angol zsidók.

Vigyázat

Ne hagyja magát ártalmas és silány utánzatra rábeszélni. Nem minden fémtisztító

„SIDOL”

Kímélve nem kapható!

Ennek a milliók jötevő hatása a németországi menekültekkel és bevándorlókkal szemben is hathatósan nyilatkozott meg és a szigorú angol törvények és közigazgatás dacára meleg és barátságos fogadástban részesültek Angliában a német zsidók.

Míndez nem zárja ki, hogy az angol zsidó gentleman és az angol zsidó lady feszesebben tartja magát, mint az új jövevény és gyakran bosszankodik az ilyen jövevények előkelőségén. Az is megállapítható, hogy a Viktoriai időkbeli származó angol zsidók körében kiütözik a zsidó szellem és a zsidó tudás hiánya.

Ernst Kahn (Newyork)

GYÁSZRUHÁKAT pár óra alatt nagyon olcsón fest az országosan elismert CZINK cég Cluj

Megtörtént a kormány átszervezése

Costinescu végleges iparügyi miniszter lett, Nistor az új munkaügyi miniszter

Milita Constantinescut kinevezték a Banca Nationala kormányzójává

Bucuresti, szeptember 25. Ma jelenik meg a hivatalos lapban Costinescu végleges kinevezése ipar- és kereskedelmi miniszterre, míg az egészségügyi tárcát Nistor munkaügyi miniszter veszi át, úgy, hogy a két tárcát ismét egyesítik. Ugyancsak megjelenik Bentoiu kinevezése igazságügyi alminiszterre. Az utolsó pillanattig azt hitték, hogy Radu Irimescu, lesz a Banca Nationala új kormányzója, de Victor Antonescu személyiség kerülnön erre a nagyfotosságú tisztségre, akinek nincsenek kapcsolatai egyetlen bankkal és a Banca Nationalánál ne érezze magát kötvemimmiféle pénztintézzettel, vagy vállalat szemben. Antonescu kifejtette, hogy kétéves együttműködésük alatt alkalma volt meggyőződni Milita Constantinescu kiváló tehetségéről és biztositva látja az

együttműködést a bankkormányzó és pénz ügyminiszter között. Antonescu álláspontjához csatlakozott Costinescu is. A kinevezést sürögössé tette Antonescu telefonközlése Genfből, ahonnan felhívta Inculetet, aki a pénzügyminisztérium élén helyettesíti és közölte vele, hogy a Genfi tárgyalásokkal kapcsolatban feltétlenül szükségesnek mutatkozik az új kormányzó azonnali kinevezése.

Milita Constantinescu még ma leteszi az esküt és holnap iktatják be hivatalába.

Kormánykörök szerint illetékes körökben komolyan gondolnak arra, hogy felemeljék a hedsereg felszerelésére előirányzott összegeket, mert az eddigiek nem mutatkoztak kielégítőnek. A kormány tanulmányozza az ehhez szükséges fedezet megszerzésének lehetőségeit.

Holnap, ha a németek megtámadják Memelt...

Archimbaud Leon kirohanása Németország ellen a francia polgármesterek gyűlésén

Párizs, szeptember 25. A franciaországi polgármesterek értekezletén Archimbaud Leon mondott nagy beszédet, amelyben a következőket fejtegette:

— Genfben az összes államok képviselői kijelentették, hogy biznak a békében, amelyet aláírtak és nem tűrik, hogy ezt Olaszország megsértse. Nagyon jól van így. De miért tűrik ugyancsak ezek az államok, hogy Németország megsértse a versaillesi egyezményt, amelyet ugyan-

csak valamennyien aláírtak. Tudjuk, hogy a német hadsereg állandóan fejlődik és ma olyan erős, mint a francia hadsereg és a Rajna völgye már nem olyan vonal, amely meg van fosztva katonai jellegtől. A Népszövetség mindezzel tisztában van és még sincs egy szava sem hozzá. Anglia szintén jól tudja ezt, de még mindig várunk kell Hoare nagy beszédére, amelyet e kérdésben kellene elmondania. Holnap, ha a németek megtámadják Memelt és Európa ke-

leti része lángba borul, már nem lesz idő a cselekvésre...

Berlin, szeptember 25. A németországi nemzeti napot az egész ország területén nagy ünnepek között ülték meg. Hamburgban Steinacher, a külföldön élő németek szövetségének elnöke beszédében a következőket mondotta:

— A memeli egyezményt aláíró államok panaszokodnak, hogy a németek zavargásokat idéznek elő. Mi erre csak azt válaszolhatjuk, hogy nem a mi bűnünk, hogy a mindig német Memelt elszakították a birodalomtól és ez a terület hü maradt és örökre hü is marad a birodalomhoz.

Az oradeai „Teala” zsidókórház egyesület közgyűlése

Oradea, szeptember 25. Vasárnap tartotta meg a városközségi tanácstermében első közgyűlést a Teala, Zsidókórház Támogató Egyesület. A népes közgyűlést dr Adorján Emil, az egyesült elnöke nyitotta meg román és magyar nyelvű beszéddel, melyben köszönetet mondott a jelenlevőknek, valamint azoknak, akik nevében vagy névtelenül támogatja a Teala emberbaráti akcióit. Az elnök megnyitó szavai után dr Markovits Ignác, az egyesület ügyésze vette át a szót s ráutaltott rá a Teala áldásos működésére.

Gellért Miksa dr főtitkári jelenését dr Pogány Attila olvasta fel. Kertész Márton pénztáros által felolvasott pénztári jelentésből kitűnik, hogy az egyesület az elmúlt évek során 1.424.603 lej t jutottat: az egyesület kórházának. Kiderül a jelentésből az is, hogy a folyó évben a kórházi betegek 74 százalékos ingyenes vagy kedvezményes beteg volt.

A vezetőség beszámolóhoz Hegedüs Nándor volt képviselő szól hozzá és fejezte ki meglepedését az egyesület áldásos munkája iránt. Ezután Leitner Lázár korelnök vezetése mellett megalakul az új tisztikar, amely nagyjában a régi tisztikart választotta meg újra.

Az új tisztikar a következő: Elnök dr Adorján Emil, védnökök Fuchs Benjámin és dr Kecskeméti Lipót főrabbi, társelnökök dr Grosz Samu, Ince Lipót, Leitner Lázár, dr Molnár Vilmos, alelnökök Borghida József, Farkas István, Nussbaum Sámuel, Reich József, Szemere Miklós, dr Váli Péter, ügyvezető elnök Sebők Béla, főtitkár dr Gellért Miksa, jegyző Braun Fülöp, pénztáros Deutsch Ignác, ellenőrök Erdő Ernő, Huszár László, ügyész dr Markovits József, felügyelőbizottság Bleyer Adolf, Erdélyi Jenő, Kertész Márton, Radó Samu és Schusztak Adolf.

A közgyűlés befejezése után dr Adorján Emil mondott köszönetet dr Mosoiu Tiberiu polgármesternek, amiért közreműködésével elősegítette a közgyűlés megtartását.

EMBER 26.
el őket, hogy
az önállósítá
nyére az Al
s Vasilache vo
lache nélkül az
Stroe és Vasi
kikeresztelke
két zsidót vitt
ambráig s meg
da a két zsidó
n tovább halad
ában műsorba
setét. A premie
megjelent a
u s az egysz
kájával a leve
gva kezdett ba
as „nagyapó”
a bizonyos na
mitotta a testé
t voltak.
pizmogni ke
om és tojás be
esufolóját. Har
detett a grivta
(—del)
mer
Hitlert ugyan
két helyen k
blöz veszedél
árka évi fizé
k svájci bizn
svájci frank
ECT MOZGÓ
adás
lete.
napi
OS
umi kivonta
ol
slapok
alesztinából ex
fontól 7248
export mennyi
ként, értékben
ontra nőtt. A
tőke 1783 font.
entősen emel
4.390.000 font
reanezen szaká
portban Anglia
százalékra csök
tele az import
A Vaad Leumi
a németellenes
én megvitatták
ter kérdését a
sán. A tárgya
Leumi vissza
„bizottságból
sidók vagyona
élet irányítja.
Evzerov, a tel
Salzburgban
ardittal abban
ékokat rendez
ásáron. Franz
telnemi darab
zó a Habimah
t rendezésével.
nem dolgozták
einhardt a jövő
az ünnepi játé
lel. 877

SPORT

A letört Max Baer kikapott Joe Louistól

Cluj, szept. 25. A professzionista ökölvívó világbajnokság selejtező küzdelme során a tegnap este tartották meg a Max Baer—Joe Louis ökölvívómérkőzést. A mérkőzés elé sportkörökben általános érdeklődéssel tekintettek. Hogy az érdeklődés aránya milyen volt, jellemző, hogy már napokkal ezelőtt még horribilis pénzért sem lehetett valamire való jegyet váltani. A mérkőzés jelentőségét nagyban emelte az a tény, hogy a győztes jogot szerez magának arra, hogy a legközelebbi alkalommal a világbajnoki címet védő Bradokkal a világbajnokságért megmérkőzzen.

Nos, a mérkőzést, mint azt rövid távirati jelentés közli, Joe Louis nyerte. Illetékes sportkörökben Max Baer vereségével számoltak, minthogy a volt világbajnok az utóbbi hónapokban letörtnek látszott és formájában sokat esett vissza.

A rekordszámú közönség előtt megtartott mérkőzésről a Rador a következőket jelent: Newyork, szeptember 25. Joe Louis néger boxoló a negyedik menetben knock-outolta Max Baert. Az első két menetet is Joe Louis nyerte, aki rendkívül gyors tempót diktált. Baer már az első menetben vértett. A harmadik menetben a volt világbajnok négy másodpercig a földre került. A negyedik menetben Joe Louis óriási energiával támadott, valósággal záporozta az ütéseket, úgyhogy Baer nem tudott ellenállni. Szakértők szerint a mérkőzés rövid tartama dacára egyike volt a leghevesebb és legdőlőbb tempójú küzdelmeknek, amelyet valaha is vívtak.

Érdekes, hogy Joe Louis tegnap a meccs előtt megesküdt Marva Trotter néger gépírókissasszonnyal, akinek nászajándékul szerezte meg hatalmas győzelmét, amely feljogosítja majd a világbajnok Bradok elleni küzdelemre.

Erőteljes Makkabi munka Indul Brasovban

Weinberg-Verea, a Romániai Makkabi Szervezet elnökének látogatása a brasovi Ivriánál

Brasov, szeptember 25. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton este az Ahava-klub különtermében szűkebbkörű megbeszélés volt Weinberg-Verea, a Romániai Makkabi elnöke és az Ivria vezetősége között. Weinberg-Verea ismertette a Makkabi Világszervezet kötelekebe tartozó sportegyesületek Palesztina-munkájának szükségességét. A sportegyesületek ne csak szorosan a sportot űzzék, hanem az ifjúságot maguk köré tömörítve egy egészséges és használható anyagot nyújtsanak a zsidó nemzeti kérdések és Palesztina fejlesztésének munkájához. Ezért elhatározottak, hogy a régi királyságban létesített és jól prosperáló hachsaratelepek mintájára Erdélyben is létrehozzák a Makkabi-hachsarát. A Makkabi eszme terjesztése szempontjából Brasovban rövidesen 4-6 hetes tanfolyam veszi kezdetét a Makkabi által ide delegált instruktor vezetése alatt, mely hivatva lesz a zsidó ifjúságot, valamint mindazon elemeket, akik erre hivatást éreznek és részt akarnak venni, a Makkabi-munkába bevonni.

Az értekezlet az instruktoroképző tanfolyammal kapcsolatban erőteljes szervezési akció beindítását határozta el. F. I.

Mi lesz vasárnap a B-ligában? Az első csoportban: ACFR—Makkabi Brasovban, Sportul Studentesc—Tricolor Bucurestiben, Victoria—Prahova Constantan. A második csoportban: Ilsa—Jiul Timisoaran, TAC—Craiu Iovan Craiovan, UDR—Vulturii Resitan. A harmadik csoportban: Phoenix—Olimpia Satmaron, Törekvés—Victoria Oradean, KAC—CFR (Oradea) Clujon, Tricolor—CFR (Oradea) Baiamaren. A negyedik csoportban: Unirea—Soimii Alba-Iulian, Sticla—HTV Dicosanmartinban, NSE—CFR (Simeria) Sibuban.

Elutasították a Romania óvását. Ismeretes, hogy a vasárnap Aradon lejátszott Gloria—Romania mérkőzés után a Romania óvott azon a címen, hogy a Gloria ötödik, győztes gólja a játékidő letelte után esett. A Nemzeti Bajnokság bizottsága tegnap esti ülésén foglalkozott az óvással és a mérkőzés bírájának, Tica Iliescunak meghallgatása után az óvást, mint alaptalant, elutasította, egyben a mérkőzést 5:4 arányban és két ponttal a Gloria javára igazolta.

BMTE—Ivria 4:2 (0:1). Vasárnap játszotta a brasovi Ivria első bajnoki mérkőzését. Az első félidőben szép játékkal és főlegnyek kihasználásával a 10. percben Weisz-

feiler révén vezetéshez jut. Szinet után az Ivria közvetlen védelme s csatársora érthetetlenül csődöt mond és a munkáscsapat ezt kihasználva, eredményes. Az Ivria második gólját Friedl—Weiszfeiler össjátékából előbbi szerzi. Az Ivria néhány jó játékosát volt kénytelen nélkülözni, akik katonai szolgálatuk miatt maradtak távol, így az Ivria csak tartalékoktan állott ki.

Hungária—Ferencváros derbi a magyar bajnokságban. Budapestről jelentik: A magyar labdarugóbajnokságban vasárnap ismét teljes fordulót játszanak, melynek érdekessége a Hungária—Ferencváros örökderbi. A

részletes program: Hungária—Ferencváros, Kispest—Budai, Újpest—Budafok, Soroksár—III kerület, Miskolcon Attila—SBTC, Szegeden Szeged—Bocskai.

AZ EURÓPA KUPA

állása a vasárnap Budapesten lejátszott Magyarország—Csehszlovákia mérkőzés után a következő:

1. Olaszország	6	5	0	1	15:6	10
2. Ausztria	7	3	2	2	13:11	8
3. Magyarország	6	3	1	2	11:10	10
4. Csehszlovákia	7	1	4	2	9:10	6
5. Svájc	8	1	1	6	13:24	3

KÖZGAZDASÁG

A román áru nem versenyképes — a román áruval

Németország az északi államoknak olcsóbban adja az exportált román árut, mint az itteni gyárak

Bucuresti, szeptember 25. Amidőn az I. G. Farbenindustrie két és félvéssel ezelőtt engedélyt kapott a közel egymilliárd lejes kompenzációs üzlet lebonyolítására, rámutattunk arra, hogy az egyezmény súlyos károkat okoz a román termékek exportjának. Az I. G. Farbenindustrie ugyan is a Romániából exportált agrártermékek jelentős részét tovább adta Hollandiának, vagy az északi államoknak, ahonnan nemesevizát kapott és ezenkívül a román termékkel támasztott versenyt a romániai termékeknek.

A berlini tárgyalások alkalmával a romániai exportőrök felhívták a delegáció figyelmét erre az esetre és azt kérték, hogy az új egyezmény megalkotásakor olyan intézkedéseket vegyenek fel a szerződésbe, amelyek meggátolják az ilyen

versenyt. A német szerződés ratifikálása után azonban megállapítást nyert, hogy az exportőröknek ezt a kívánságát nem tartották szem előtt és semmiféle intézkedést nem tartalmaz az egyezmény arra vonatkozólag, hogy a német exportőrök ilyen versenye meggátolható lenne. Az egyezmény ugyanis Németországba exportált romániai termékek után exportprémiumot ír elő, ami lehetővé teszi azt, hogy a németek olcsón vásárolják fel a romániai termékeket és így támaszjanak versenyt Romániának főképp az északkeurópai piacokon. Értesítéseink szerint, az érdekelt exportőrök akciót indítottak, hogy a kormány szerezzen biztosítékot arra, hogy a német exportőrök külföldön nem támasztanak versenyt a romániai termékeknek.

Ez év első felében a Jegybank alig egymilliárd lej értékű szabaddevizával rendelkezett

Nagymértékben megnövekedett exportunk a kötött devizagazdálkodású államok felé. Az új külkereskedelmi rendszer sem biztosítja az államnak szükséges devizát

Bucuresti, szeptember 25. A külkereskedelmi megszorító intézkedések bevezetése óta külkereskedelmi mérlegünk egyik évben sem alakult olyan kedvezően, mint ebben az esztendőben. A külkereskedelmi mérleg ez év első hét hónapjában pedig több, mint 2 milliárd lej aktívumot mutatott fel. A külkereskedelmi mérleg ilyen kedvező alakulása mellett is azonban a Banca Naționala sohasem rendelkezett oly kis devizakészlettel, mint az utóbbi hónapokban, amidőn nem tudta az állam rendelkezésére bocsátani az augusztus 1-én esedékessé vált szelvények kifizetéséhez szükséges devizát.

A Banca Naționala most megjelent kimutatása világítja meg azt, hogy miért csökkent oly nagymértékben a Jegybank devizakészlete. A kimutatás szerint ez év első felében 6 milliárd 654.6 millió lej értékű exportot bonnyolítottunk le, amelyből 3 milliárd 837.9 millió lej értékű volt a devizamegcsorító intézkedéseket bevezetett államok felé irányuló kivitelünk, 1 milliárd 30.3 millió lej értékű árut exportáltunk a szabaddevizaforgalmu államokba és 1 milliárd 786.7 millió lej értékű árut vittünk ki olyan államokba, ahol csak bizonyos mértékig vezettek be megszorító intézkedéseket a devizakereskedelemben.

לְרֵוִד יְמִי תַרְזֵי-יִשְׂרָאֵל
ח י פ ה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság
hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constanțăból:

Har Clon	október 1	Constanța—Haifa
Har Carmel	október 10	I/a osztály Lei 6000
Har Zion	október 17	I/b osztály Lei 5000
Har Carmel	október 25	II osztály Lei 4000
Har Zion	november 3	Constanța—Haifa és vissza
Har Carmel	november 10	I/a osztály Lei 9000
Har Zion	november 20	I/b osztály Lei 8000
		II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya
Vidéken az Uj Kelet fiókkiadóhivat alal és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

A fentiek szerint tehát ez év első felében alig 1 milliárd lej értékű szabaddeviza állott a Banca Național rendelkezésére. A múlt év első felében az exportérték 6 milliárd 164.3 millió lej volt, amelyből csak 1 milliárd 817.3 millió lej értékű árut vittünk ki olyan államokba, amelyek devizakereskedelmet megszorító intézkedéseket vezettek be, a fennmaradó rész (4 milliárd 346.5 millió lej) szabaddeviza volt. A fentiek szerint tehát a Banca Naționala a múlt év első felében négy-szerannyi szabad devizával rendelkezett, mint ez év első felében.

A júliusban bevezetett új külkereskedelmi rendszer sem javított a helyzeten, amit igazol az is, hogy a Banca Naționala mindeddig nem jutott annyi szabaddeviza birtokába, hogy az állam rendelkezésére bocsájtotta volna a külföldi szelvények kifizetésére szükséges devizát.

Feltétlenül szükséges tehát, hogy exportunkat növeljük olyan államok felé, amelyek devizamegcsorító intézkedéseket nem léptettek életbe, mert csak így biztosítható az állam részére a szükséges szabaddevizamennyiség.

Amint a fenti adatokból megállapítható, exportunk nagymértékben megnövekedett, ama államok felé, amelyek devizakereskedelmi megszorító intézkedéseket léptettek életbe.

Ennek következtében az ilyen államokban jelentős román befagyott követelések vannak. Így például Németországban cca 800 millió lej, Olaszországban szintén 800 millió lej, Ausztriában cca félmilliárd lej értékű román befagyott követelés áll fenn. Ezek az összegek az illető államokban érvényben levő intézkedések következtében csak ott vásárolt áruk fizetésére használhatók fel. Az import növelése azonban azzal a veszéllyel jár, hogy külkereskedelmi mérlegünk passzívává válik. Ezért a Banca Naționala és a kormány között tárgyalások indultak meg annak megállapítására, hogy ez a nagyszemű kliringszaldó hogyan volna rendezhető. A kérdés megoldása a Banca Naționala szempontjából is fontos, mert az olasz lira, vagy a német márka a nemzetközi piacokon lanyhuló tendenciát mutatnak, ami a Jegybank számára jelentős árfolyamvesztést jelent.

BANCA DE CREDIT MARUNT SI ECONOMIE S. A. CLUJ, Str. Reg. Maria 11.

Bilanț semestrial brut la 30 Junie 1935.

Solduri debitoare: Cassa 15,839. Disponibil la bănci 360,388. Portofoliu de titluri românești 17,600. Portofoliu de scont 4,669,969. Debitori improcesuati 2,005,459. Debitori 1,324,472. Mobilier 430,502. Conturi diverse 1,182,932. Imobile 35,754. Chelt. Generale (1935) 219,759. Dobânzi și comisioane 67,835. Taxe și impozit 3,842. Pierderi 20,916. Total 10,355,267.

Solduri creditoare: Capital social 2,000,000. Depuneri spre fructificare 3,008,358. Creditori 1,116,429. Angajamente de reescont 3,802,793. Conturi diverse 142,743. Dobânzi și dif. venitori 284,944. Total 10,355,267.

Banca de Credit Mărunt și Economie S. A. Cluj.

Hermann m. p. Boschan m. p.

NYILTÉR *)

Molnár Endre ur, volt tisztviselőnk vállalatunk kötelékébe visszalépett. Kérjük ezen körülményt tudomásul venni és amennyiben cégünk képviselőiben Molnár ur tiszteletét teszi, úgy őt, mint megbízottunkat, szívesen fogadni sziveskedjenek.

„Mercur Camionaj”
Agenția Cluj

*) E rovatban közzétért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. D. Carei. A Ministerul Instrucțiunii 188.152—932 számú rendelete értelmében zsidó tanulók a szombati íráskönyvszer alól felmentendők.

Arad, P. Csak adataitól 70 km.-re. Egyéb-ként csak nagykorúsága elértése után térhet át a zsidó hitre.

R. S. Carei. Rómától 70 km.-re. Cita-vechiában létezik egy zsidó kereskedelmi tengerészeti iskola. Az iskola a kapitányi rang elérésére képesít, bármely nagy hajón a Földközi tengeren, 2—3 gyakorlati év után. A tanítás ideje 8 hónap. Minthogy az iskolát a Betár-alapból tartják fenn, közelebbi tá-mér: és felvilágosításért sziveskedjék a Sterberg Aladár, Sighet, Maramures fordulni.

Garbai Sándor, az egykori magyar népbiztos előadást tartott Clujon a háborus veszedelemről

Hogyan látja az emigráns szocialista vezér a külpolitikai helyzetet

Cluj, szeptember 25. Néhány napja érkezés vendége van Clujnak. Garbai Sándor, a magyar proletárdiktatura ismert alakja érkezett Erdély fővárosába.

Garbai Sándor erdekes, tarkamult ember. A háború előtt részt vett a magyar szociáldemokrata mozgalomban, mint az építőmunkások szervezőjének elnöke. A kommun alatt nagy lendületet vett ez a politikai karrier, Garbai Sándor megválasztották a népbiztosok tanácsának elnökévé. A proletárdiktatura bukása után Bécsbe emigrált. Hosszu éveken át élt az osztrák fővárosban és ette a politikai menekültek keserű kenyere. Bécsben visszavetett szociáldemokratává és jelentős szerepet játszott az osztrák munkásmozgalomban. A bécsi forradalom után Garbainak el kellett hagynia menedékhelyét és újabb stációja Prága lett. A cseh fővárosban ismét részt vett a szociáldemokrata mozgalomban, míg most Romániába jött, hogy pártját képviselje az Engels ünnepségeken.

Tegnap este Garbai Sándor külpolitikai beszámolót tartott az építőmunkások szék-házában. Nagyobbára munkások gyűlétek össze meghallgatni a volt népbiztos, de a közönség soraiban akadt néhány intellektuel is. Eredetileg a szocializmus új irányairól kellett volna beszélnie, de időközben történt rekedtségére hivatkozva bejelentette, hogy csak nagyobb vonásokkal vázol külpolitikai beszámolót fog tartani.

Garbai tagadhatatlanul kitűnő népszónok. Már az exteriörje, markáns vonásai széles válla is a szószékre predesztinálja. Azzal kezdte beszámolóját, hogy ma a politikai atmoszféra, sokkal inkább háborúval fenyegető, mint 1914-ben volt, vagy utána bármikor. Az aktuális olasz-abesszin konfliktus nyomán vizsgálni kezdte azokat a problémákat, amelyek háboruba sodorhatnák egész Európát.

Arra a kérdésre, hogy mi okozza a háborus veszélyt, a technika rohamos fejlődésével válaszolt. A technika fejlődése kiszorítja munkájából az embert. Ezzel együtt nő a munkanélküliség és csökken a fogyasztók tábora. A diktátoroknak, mint amilyen Hitler és Mussolini meg kell oldaniuk a munkanélküliséget. Erre csak két utjuk van: Vagy meghátrálnak a gazdasági csőd miatt, vagy még inkább a diktátorok módszerével: háborus kiutat keresnek.

Mussolininek szüksége van a háborúra. Egyrészt, hogy vágyalmát: a római imperium visszaállítását tető alá hozza. De még fontosabb az emberfőléleg levezetése és a nyersanyag beszerzése. Kőolcsónok már nem segítenek, mert Mussolini a kölcsön kamatait sem fizetheti. Olaszország eddig Angliától szerezte be nyersanyagát. Ha Abessziniát megszerzné, egycsapásra megoldódna ez a kérdés. De az olasz-abesszin háború nem lokalizálódhat Afrikára, mert Anglia egyrészt elveszti nyersanyagpiacát, másrészt pedig félti a Tzana Aavat, amelyet, ha elzárna az olaszok, oda van Anglia egyiptomi gyapottermelése.

— És nem tudta megoldani a munkanélküliséget egyetlen ország sem. Még Anglia is, ahol pedig konjunktúra van, két és fél millió munkanélküli számlát, akiknek eddig legalább tisztességes segélyt ad. Hogy mégis megtartsa a költségvetés egyensúlyát, feladta évszázados tradíciókra visszatekintő szabadkereskedelmét. Ezenfelül szükség volt egy szigorú védővám felállítására is és az angol font devalorizációjára.

— Hitler dicsekszik leghangosabban azzal, hogy megoldotta a munkanélküliséget. Már felületes analízis is kiderül, hogy az egész csak komédia. Hitler ugyanis a munkanélküliek egy részét ifjúsági katonai szervezetekbe tömítette, a megmaradt részt olyan szűk kör munkára fogta, ahol a német munkás kenyere és lakást kap, de semmi egyebet. Hitler is háborút

akar. Konfliktust inszenzá a Memel vidékkel, de ezzel Oroszországot akarja megpiszkálni. Egy általános európai zavar nagyon is kedvezne a német Anschluss tervnek.

— Ugyanakkor a német munkás, aki keményen dolgozik, kenyerén és margarinon él, mert a pénz kell a milícia fenntartására. Vajjon mi lesz akkor, ha a német munkásnak nemsokára a margarinra sem jut?

— Oroszország azonban nem nézi tétlenül Németország háborús készülődéseit. Olyan légi haderőt képezett ki magának, ami páratlan az egész világon. Ma már több ezer olyan pilótája van a szovjetnek, akik 10 ezer méter magasságból ereszkednek le az ellenséges területre az ellenség mögé, hogy a támadás megtörténte után ugyanazok a repülőgépek rövid idő alatt összedjék őket.

— A háborút nem lehet kikerülni, de ez a háború, amely szörnyű lesz, maga után hozza egyik új társadalmi rendnek kialakulását. Mert az, aki megéri ennek a háborúnak a végét, nem kívánja többé azt a társadalmat, amely előidézte a pusztulást.

Abban, amit beszélt és ahogyan beszélt Garbai Sándor, alig lehet felfedezni az egykori népbiztos. Garbai ugyanaz a szociáldemokrata politikus maradt, aki a magyar forradalom előtt volt. Forradalmi frazeológia helyett izzó és lendületes pacifizmus vonult végig szavain. (H. E.)

A kormány minisztertanácsot tartott a vonaton

A miniszterelnök sürgette a minisztereket, hogy készítsék el gyorsan törvényjavasataikat

Bucuresti, szept. 25. Tegnap este, Constanța-ba való elutazása előtt Tatarescu telefonon megbeszélést folytatott Titulescuval, aki Genfben tartózkodik. A külügyminiszter tájékoztatta a kormányelnököt a genfi fejleményekről, valamint a Franciaországgal folytatott kereskedelmi tárgyalások menetéről.

A Constanța felé vezető vonaton, a vonaton a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak Tatarescu elnökletével. Sásu hosszú ex-pozét tartott a Dobrudza szükségleteiről, megállapítva, hogy hidat kell építeni Hârsovánál vagy Silistránál a tartománynak a Regáttal való összekötése végett. Hangoztatta annak szükségességét, hogy Törökországgal konvenciót kössenek a törökök emigrációjának szabályozása végett és hogy a megüresedett területekre kolonistákat telepítsen a kormány.

Badulescu pénzügyi államtitkár rámutatott arra, hogy Antonescunak genfi jelentései alapján a Bonnet-val folytatott tárgyalások sikerrel kecsegtetnek.

Tatarescu siettetta a parlament elé terjesztendő javaslatok elkészítési munkálatait, majd Valer Pop közölte, hogy tárgyalási alapul elfogadták Sandulescu szenátornak sajtótörvény tervezetét.

Végül a következő közleményt adták ki: A minisztertanács folyó ügyekkel foglalkozott és meghallgatta a miniszterek jelentését a törvényhozó testületek elé terjesztendő javaslatokról.

Az uralkodó új Ford-kocsiján folytatta útját Giurgiuba. Maga vezette a kocsit. Utaközben kisebb gumidefektet kapott az autó, melyet pillanatok alatt hoztak helyre.

Tizenegy órakor érkezett meg Károly király és kísérete a faluba, amely díszben várta az ország uralkodóját. Hetezer paraszt állotta körül díszruhában Ferdinánd király szobrát. A királyi tribün mellett külön tribün állott a vendégek rendelkezésére. Paradé azonban itt sem volt, a király egyenes kivánságára. Az uralkodót mindössze Porutchi Ferenc Mures megye prefektusa és Kovács inspektor, a giurgiui vadászterület igazgatója üdvözölte néhány szóval, majd az uralkodó elfoglalta helyét a királyi tribünön.

Ezután kezdetét vette a szoborleplező ünnepség. Az egyházi szertartást Malos reghini görögkatolikus esperes végezte. A szertartás után Károly király megragadta a zsineget és lerántotta a leplet Ferdinánd király szobráról.

Malos esperes frappáns beszédben méltatta Ferdinánd király egyéniségét, akit a legbátrabb katonának jellemezett és rámutatott kiváló emberi és uralkodói tulajdonságaira.

Ezután Negulescu mérnök, a szobor alkotója, tartott beszédet. Elmondotta, hogy Ferdinánd király szerelmese volt Giurgiui vidékének és a vadászterületnek és ez ihlette arra, hogy megmintázza az elhunyt uralkodó szobrát Giurgiui számára.

Az uralkodó nem tartott beszédet. A hivatalos szónoklatok elhangzása után elbeszélgetett a reghini esperessel és Negulescu mérnökkel, akinek személyesen nyújtotta át a román lovagrend kitüntetését.

Károly király ezután kíséretével együtt utazott Giurgiuból Lapusnára, ahol heveny-két szobás pazar lakosztályt várta a vendégeket. Ma veszi kezdetét a királyi vadászat és valószínűleg Tatarescu miniszterelnök is részt fog venni azon.

— Készen várja a közönséget az átalakított Magyar Színház. Tegnap délelőtt a sajtó és még néhány meghívott személyiség előtt a Magyar Színház vezetősége bemutatta az átalakított és megszüpített Magyar Színházat. Egy millió lejes beruházással egészen újjáalakult és esztétikailag is teljesen megváltoztatta a Magyar Színház külső arculatát. Az új színházi szezonban az első és másodrendű zsöllye piros párnázással teszi kellemessé, legalább is a közönség egy részének illeszt. A plafon közepén már első pillantásra feltűnik a modern vonalú új csillár és a páholyoknál alkalmazott új világítótestek. Az előcsarnok is teljesen új és modern külsőt öltött. Megnagyobbították és kifestették. Amint a tervező iparművész felvilágosít bennünket, az előcsarnokban végig tükör fog csillogni, a hölgyközönség nagy öröme. Kényelmes fotelekkel felszerelt dohányzó várja a publikumot és nagyszerű büffé áll majd a színházlátogatók rendelkezésére. Mindezen kívül a nézőtérben és az előcsarnokban futószőnyegek fogják felfogni a későn jövők bántóan kongó lépteit. A Magyar Színház tehát újjáalakult és mindent elkövetett arra, hogy a közönség luxuszényét kielégítse. Ezek után a színházbajárók még azt is óhajtanák, hogy a színház elsősorban rendeltetés: a kulturális igény kielégítését is szolgálja ebben az évben.

— A clujai rendőrség hírei. Sallak István feljelentést tett a rendőrségen Hirsch Mihály, Sebők Pével és Csiki Stefan clujai lakosok ellen, akiket azzal vádozt, hogy 4800 lej értékű ékszert loptak el tőle. A rendőrség megindította a vizsgálatot. — Tegnap este 9 órakor könnyen végzetessé váló autószerencsétlenség történt a Str. Regala és Str. Iorga sarkán. Két személyautó egymásnak rohamt és mind a két kocsit súlyosan megrongálódott, a bentülőknél azonban, Ercei Árpádnak és dr. Spärcheznek, csodálatosképpen semmi baja sem történt. — A rendőrség nagyszabású razziaát rendezett zsebtolvajok után, amelyek során öt régóta körözött zsebtolvaj került rendőrkézre. Névszerint Dascal Zise, Gáspár Martin, Lazar Mihai, Macsai István és Pálló Béla. Az eljárás folyik ellenük. — Turc Veronica, Bedeci községbeli lakos kertjében foglalkozott. Ezalatt hét éves Petru nevű fia magára rántotta az égő paraszat a kemencéből és súlyos égési sebeket szenvedett. Beszállították a huedini kórházba, ahol két órai szenvedés után meghalt. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Tegnap bemutatón frappáns sikert aratótt az

EMIL JANNINGS „A két király“

c. mesterműve. Bemutatja egész héten a

Capitol Mozdó

Károly király jelenlétében leleplezték Ferdinánd király szobrát Giurgiuban

Megkezdődtek az udvari vadászatok, amelyeken Tatarescu miniszterelnök is részt fog venni

Tárgu-Mures, szeptember 25. (Az Új Kelet tud.) Hónapokig tartó előkészületek után ma leleplezték le Giurgiuban innepélyes keretek között, Károly király jelenlétében Ferdinánd király szobrát. A giurgiui vadászterületen töltött minden évben néhány hetet Ferdinánd király és a giurgiui szobor a hetedik az országban, amelyet a néhai uralkodóról mintáztak. A szobor dr. Negulescu mérnök műve.

vadászmester jelent meg az állomáson. Fél-tizenegy órakor lépett ki Károly király, Mihai vajda, Hohenzollern Frigyes herceg, az uralkodó nagybátyja, Wied herceg, Ilasevici udvari marsall, Mocioni fővadászmester és Bianu, a sziguranca vezérigazgatója kíséretében a szalonkocsiból. A pályaudvart kiürítették, egy fiatal leánynak azonban sikerült az uralkodó elé jutnia kérvényével. Vasuti tisztviselő leánya, aki egy katonatiszt menyasszonya. Nincs meg a kaucióhoz szükséges összegük és ennek fedezését kérte az uralkodótól. Károly király mosolygva vette át a leánytól a kérvényt.

Károly király reggel hét órakor érkezett meg kíséretével Reghinebe. A király egyenes kivánságára nem volt hivatalos fogadtatás és csak Popescu János polgármester és fő-

Megjelent! SCHON DEZSŐ: Megjelent!

ISTENKERESŐK A KÁRPÁTOK ALATT

c. chaszid regénye.

Az első, magyarul megjelent regény, amely egy falak közé zárt világ összes részleteit történelmi hűséggel tárja fel és páratlanul gazdag adathalmazzal deríti fel a chaszidizmus keletkezésének rugóit, terjedésének csodáját és létezésének értelmét. A hatalmas 450 oldalas mű ára 140 lej. Megrendelhető az ÚJ KELET KÖNYVOSZTÁLYANAL a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztok, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esnek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Új Kelet könyvszertályában.

A kormány új rendelettel megszüntette az egészségügyi engedélyek és illetékek körüli zűrzavart

A rendelet két nagy csoportra osztja a vállalatokat. Milyen vállalatok kötelesek új egészségügyi engedélyt kiváltani

Bucuresti, szeptember 25. Az összes kereskedelmi és ipari vállalatokat közelről érdeklő utasítást adott ki együttesen a munkaügyi és az egészségügyi minisztérium. A rendelet az egészségügyi engedélyek (autorizációk) kibocsátására és az ezekkel kapcsolatos illetékek behajtására vonatkozik és a vállalatokat két nagy csoportba osztja és pedig:

1. Vállalatok, amelyeket 1930 július 14-e után és 2. vállalatok, amelyeket 1930 július 14-e előtt alapítottak.

A törvény értelmében tudvalevőleg minden kereskedelmi vagy ipari vállalat működéséhez egészségügyi engedély is szükséges. Ezt az egészségügyi bizottság helyszíni kiszállása, illetve véleményezése alapján adják ki. Abban az esetben, ha a vállalatot a bizottság székhelyén kívül, tehát nem a városban alapítják, akkor az utiköltségen kívül a kérvényező a bizottság minden egyes megjelent tagja részére 300 lej napidíjat köteles fizetni. Abban az esetben, ha több vállalat felülvizsgálata kerül sor, akkor a napidíjat ezek a vállalatok egyenlő arányban fizetik, tehát a bizottság tagjai — a vállalatok számától függetlenül — fejenként nem kaphatnak többet, mint háromszáz lejt.

Abban az esetben, ha a megyében levő kis vállalatokról (kiskereskedőkről, kisipari üzemelekről, s.b.) van szó, a bizottságnak nem kell a helyszíni kiszállása és az engedélyt a környezet véleményezése alapján állítják ki. A városban levő vállalatok helyszíni szemlélésénél a bizottság semminemű illetéket sem hajthat be.

Az engedély kiadásánál azonban a kérvényezőnek ki kell fizetni a megyei, illetve városi egészségügyi alap javára az egészségügyi illetéket, ami 100 lej és 10.000 lej között változik és ezenkívül le kell róniok a bélyegilletéket.

Az egészségügyi illeték megállapítása ellen az egészségügyi bizottsághoz lehet fellebezni, amely — elfogadható indok esetén — lecsökkentheti azt, ellenkező esetben viszont az eredeti színvonalon hagyja meg. (Tehát nem emeli). Az engedély bélyegilletéke a vállalat nagyságától függetlenül 660 lej, amely mellé még 2 lej repülőbélyeg is le kell róni. Kivételt azok a kisipari vállalatok képeznek, amelyek husz munkánál kevesebbet vagy öléonél gyengébb motorral dolgoznak. Ezek a két lejes repülőbélyeg mellett 27 lej bélyegilletéket rónak le.

Am az egészségügyi, sem pedig a bélyegilleték fizetése alól a minisztérium mentesítést nem engedélyezhet.

Ami a régi, 1930 július 14 előtt létesített vállalatokat illeti, ezeknek helyzete a következő esetekben változik: 1. Ha a vállalatok a tisztátalan iparok szabályzatában felsoroltak és törvényes, valamint érvényes engedéllyel rendelkeznek. 2. Ha annak ellenére, hogy az említett szabályzat felsorolja őket, nem rendelkeznek törvényes engedéllyel. 3. Ha a tisztátalan iparok szabályzata nem emlékezik meg róluk.

Az első kategóriába tartozó vállalatoknak abban az esetben, ha ugyanazon a helyen működnek, ahol 1930 július 14-én, ugyanazok a tulajdonosai és ugyanazt az ipari tevékenységet fejtik ki, nem kell újabb egészségügyi engedélyt váltaniok. A második kategóriába tartozó vállalatoknak, amelyek nem váltották ki annak idején a tisztátalan vállalatok szabályzata 34, 35, 36. szakaszainak megfelelően az engedélyt és amelyek ezzel jelenleg nem rendelkeznek, haladéktalanul ki kell váltaniok az egészségügyi törvényben előírt engedélyt és le kell fizetniök az illetékeket, mert ellenkező esetben a hatóságoknak jogukban áll működésüket megakadályozni.

A harmadik kategóriába tartozó vállalatoknak, amelyeknek az 1930 július 14-e előtti törvények értelmében működésükhöz nem kellett különleges engedély, abban az esetben, ha cégüket a fenti időpont előtt bejegyezték a törvényszéken vagy a kereskedelmi és iparkamaránál, most utólag nem kell egészségügyi engedélyt kiváltaniok.

Abban az esetben viszont, ha cégüknek a fenti dátum előtti bejegyzését nem tudják igazolni, haladéktalanul ki kell váltaniok az egészségügyi engedélyt. Azon vállalatok, amelyek már rendelkeznek működési engedéllyel, nem kötelezhetők újabb engedélykiváltására vagy egészségügyi illetékek fizetésére, csak abban az esetben, ha elköltöznek, más tulajdonost kapnak, eredeti helyiségüket megváltoztatják.

A fentemlített illetékek kivételül az egészségügyi engedéllyel kapcsolatban más illetékek nem hajthatók be, mert azok törvénytelenek. Egészségügyi engedélyt nem kell kiváltaniok és bélyegilletéket nem kell leróniok: a) azon dohánytözsdeknek, amelyek csak dohányt és gyufát árulnak; b) a hadirokkantak és hadiözvegyek dohánytözsdekének, amelyek a fentiek kivételül újságokat is árulnak; c) a hat dekaliter őrirtalomnál kisebb cujkafőző kazánoknak; d) cséplőgépeknek. Nem kell illetéket fizetniök, de működésükhöz az egészségügyi bizottság jóváhagyása szükséges: a) a szeszmonopólium lerakatainak, ahol állami tisztviselők dolgoznak; b) illatszertáraknak, abban az esetben, ha más helyiségbe költöznek; c) gyufalerakatoknak (újabb intézkedésig).

A fenti rendelkezést az érdeklő vállalatok figyelmébe ajánljuk, annál is inkább, mert az utóbbi időben — főleg a megyében — számos panasz hangzott el az egészségügyi illetékek kivetése és behajtása körül. Ennek a rendeletnek kiadásával a minisztérium az eddigi zavaros helyzetet akarta tisztázni.

SZÍNHÁZ-FILM

A Magyar Színház megnyitó disz-előadása csütörtökön pontban félkilencor

Ma este félkilencor diszes külsőségek között megnyílnak az újjáépített magyar színház kapui. Az előadás, amelynek helyeit legnagyobb részben előjegyzésben foglalta le a közönség, pontosan kezdődik. Az igazgatóság nyomatékosan kéri a pontos megjelenést, mert a függőnyt félkilencor felhúzzák.

Ugyancsak kéri az igazgatóság, hogy hogy aki teheti, öltse fel ünneplő ruháját a diszelőadás alkalmából, amely a Kisebbségi Közéletnek fontos ünnepi eseménye lesz.

A sokszáz új égővel, hatalmas új csillárral, a páholyorokon elhelyezett pazar rejtett világítással, a fényárban úszó végig tükkörrel borított folyósókon a város egész társadalmá fog találkozni.

A diszelőadás műsorát a zenekar nyitánya vezeti be, ezután Vásárhelyi János dr. ref. püspök helyettes mond ünnepi bevezetőt. „Uj ház a régi helyén” címen, alkalmi játék következik ezután, amelyben a színház minden tagja kivétel nélkül megjelenik a színpadon. Tíz perc szünet után kerül sor a Liliom előadására, amelynek második képe után három perc, ötödik képe után öt perc szünet lesz, a többi képek minden megállás nélkül következnek egymásután.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek, fél 9: Liliom. — Előtte: Uj épület a régi helyén.

Szombat 9: A szentlászlói völgy. Eredeti népszínmű, táncokkal és dalokkal. A sávdíslai földművesek ének és tánc-karának részvételével. Ragyogó új kiállításban. Premierbérlet 2. szám.

Vasárnap d. u. 3: Bob herceg. (Solymosán Magdával). Olcsó helyárakkal.

Vasárnap d. u. 6: Liliom. — Előtte: Uj épület a régi helyén.

Vasárnap 9: A szentlászlói völgy.

Hétfő 9: A szentlászlói völgy.

Keddől: 120-as tempó.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma szenzációs premier, az utolsó olcsó hét 15 és 20 lejes helyárakkal: Baboona, a legfantasztikusabb afrikai expedíció.

Helyszín: Abesszinia, Etiopia, Szomália és azok a helyek, melyek most a világpolitika központjában állanak. — Legújabb journal. — Előadások kezdete: 3. 5. 7. 9 órakor.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Két film egyszerre: I. Szerelm farsangja. Strauss-operette. Hermann Thimig, Lien Dayers. — II. Halálos szerelem. Dráma. Frances Dee, Gene Raymond. Helyárak 7 és 10 lej.

Aktatáskák,

ridikülök, disz bőrövek legolcsóbban és legjobb kivitelben Weiner bőrdíszmű-áruházban kaphatók. Reg. Ferd. 3, hátul az udvarban. Javítások ugyanott olcsón.

Közöltesse ujévi üdvözlétét az UJ KELET ROSHASANAI számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 28-ikán jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlét, folytatásigatosan közölve	30.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel	100 lej
Nagyalaku keretes üdvözlét, üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözlétét szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókkiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Szülők! Az iskolai év kezdetével védjük gyermekeink egészségét a kellemesen illatosított „Senlaso” fertőtlenítő szappannal.

Külföldi német kereskedelmi végzettséggel elhelyezkedést keresek, lehetőleg iparvállalatnál. Román, német, magyar, francia, angol nyelvtudással, gépiró, perfekt német gyorsíró. Megkereséseket „Fiatal munkaerő” jelígre kiadóba.

Női és férfi fehérneművárást, egész keletgyártást vállalom. Házhoz is megyek. Özv. Berkovitsné Str. Leg. Ardeleana 5.

Konyhabútorok, a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Fântânelei 15, szám alatti szatizalműhelyben.

Kisebb üzletnek, trafiknak üveges állvány, puft, vendéglői asztalok, székek, nagy jégscakrény, képosztás hordók, 2 és 3 literes ugorkás üvegek eladók. Keller, Str. Jasilor 5, d. u. 2—4-ig.

Megyeszékhelyen bevezetett fogorvosi rendelőben, száiban is dolgozni tudó, garanciaképes technikus elhelyezkedhet. „Bérlet” jelígre kiadóban.

Kétszobás, modern lakás, új házban, Str. Grigorescu 73, november 1-re kiadó. Értekezni: Str. Ion Ghica 18.

Conservgyárak figyelmébe. Megbízható fermentációs 17% alkohol-cet, amely a hal bőrét nem pörköli le, kapható Kohn Adolf, Simleul Silvaniei.

Keresek 10 és 13 éves fiam mellé intelligens zsidó nevelőt, teljes ellátással és fizetéssel. Vidékieket előnyben részesítek. Csak középiskolát végzett, lehetőleg fiatal emberek jönnek számításba. Ajánlatok „Österreicher Ignátz, Timisoara, IV. Bul. Berthelot, főüzlet” címre küldendők.

Keresek 50.000 lej kölcsönt 100 százalékos biztosíték mellett, megfelelő kamat ellenében. Ajánlatok „100 százalék” jelígre a kiadóba kérek.

Halló! Megnyit az „Elvetia” aranybevéltő, Str. Memorandului 2. Órák, ékszerek szenzációs olcsó árban, valamint e szakmába vágó munkát precízen és olcsón vállal.

Ékszer akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

Legelőgansabban készít férfiöltönyöket, kabátokat Pop, Párizsban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8, emelet.

Ezüstöt legmagasabb áron vesz „Tacămul” Str. Neulcea 6.

Szörnyebundák javítását, átalakítását, férfi és női kabátok bélelését, szörnyegallérok készítését jutányosan vállalom. Szántó utóda Veress szücs. Cluj, Nicolae Jorga 2.

Iroda részére 4 szoba, második emeleten, központban kiadó. Értekezhetni Cal. Regele Ferdinand 7 szám.

Erkélyes, napos, három szoba, konyha, fürdőszoba, előszoba, belvárosban kiadó. Str. Samuil Micu 4.

Deutsch, rumänisch, ung. Hilfslehrerin, bewandert in Kinder-erziehung, Pflege und Haushalt, geht auch als Hausfräulein und Gesellschaftlerin, sucht per sofort eher Provinz Stelle. Anträge „Mässiges Honorar” Redaktion dieses Blattes.

Különbejárati elegánsan burtozott szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Esetleg teljes ellátással. Regele Ferdinand 53. I. em. 6.

Két szoba konyha, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Calea Traian 55—57. Értekezni: Bratianu 45. Gombos.

Házvezetőnői állást keres zsidó családnál jófőző, intelligens zsidónő. Str. Matei 2. Moderne centrala kalapszalon.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HIREK

**Moderna csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

— Felhős idő várható. Budapestről jelentik: A Meteorológiai Intézet időjárásprognóza szerint mérsékelt légáramlás, változó felhőzet mellett néhány helyen záporosó, esetleg zivatar várható. A hőmérséklet egyelőre még kissé csökken.

— Nürnberg rabbi köszönete. I. I. Nürnberg rabbi, a lublini világhírű jesiva küldötte, ezúton mond köszönetet a szíves fogadtatásért, amiben a templomi szónoklatok során részvett. Meggyőződése, hogy Cluj város zsidósága a Tóra iránt igen hűséggel viseltetik. A legjobb emlékekkel távozik és reméli, hogy beszédei jó hatást tettek a lelkére.

— Szentivánéji álom Londonban és Newyorkban. Londonból jelentik: A Reinhardt-rendezésű Szentivánéji álom filmváltozat bemutatója október 9-én egyidőben lesz Londonban és Newyorkban.

— Megkezdődtek a francia hadgyakorlatok. Párizsból jelentik: Megkezdődtek a hadgyakorlatok a külföldi katonai küldöttségek jelenlétében.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának
Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, szeptember 26-án délelőtt 1/21—1/22 óra között dr. Hermann Lajos tart inspekciót.

— Görögországban visszatartják a leszállt katonákat. Athénből jelentik: Azokat a katonákat, akiknek szolgálati ideje letelt, egyelőre nem bocsátják el a szolgálatból.

— Jó buzatermés volt Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A csehszlovák földművelésügyi minisztérium tájékoztatója szerint legjobb volt az idén a termés búzában, leggyengébb volt zabban.

KALAPVÁSÁR-
lásnál saját érdekében tekintse meg óriási kalapraktikumot.
Már 105 lejért
kaphat divatos kalapot. Nagy választék legfinomabb ROMAGNA nyulszőr kalapokban
WEISS SIEGFRIED
CASA PALARILOR.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 10.

— Három munkás eltemetett a földomlás. Sighisóaráról jelentik: Seica Mare közsgében, az ottani patak medrének szabályozási munkálatai közben földomlás történt, amely megölte Roth András, Burger András és a segítségükre szelő Roth György munkásokat. A többi munkás könnyebb sérüléseket szenvedett.

— Vadász Lipót fiait kikeresztelkedtek. Budapestről jelentik: Dr. Vadász Béla ügyvéd és dr. Vadász Pál, a zsidó kórház volt főorvosa, mindketten Vadász Lipót volt igazságügyi államtitkár fiait, áttértek a keresztény hitre. Salusinszky Imre, „Az Est” főszerkesztője, szintén kikeresztelkedett. Ugy látszik, Budapestben újra divatos lett a kikeresztelkedés.

**Jön Tánase
Jön Tánase
Jön Tánase**
CLUJRA
Pénteken, október 4-én. Jegyek már most kaphatók a Színház-Ügynökségnél, Piata Unirii és a „Mementó” irodánál, Str. Regina Maria 16.

Felhívás

Cluj város zsidóságához állampolgársági ügyben!

Az Igazságügyi minisztérium és Cluj város Időközi Tanácsának legújabb rendelete alapján mindazon polgárok, kik az állampolgársági listákból eddig bármely okból kifolyóan is kimaradtak, jelentkezni kötelesek Cluj város kerületi közigazgatási kapitányságainál (Circumscripția Administrativă, hivatalos órák d. e. 8—2-ig) és pedig:

Minden nagykorú egyén köteles születési bizonyítványát felmutatni, felesége házassági anyakönyvi kivonatát és feleségének, valamint kiskorú gyermekeinek ügyancsak születési bizonyítványait felmutatni, valamint a kerületi kapitányságok által kért adatokat bemondani.

A jelentkezési határidő 1935. szeptember 30-án jár le.

Nyomatékosan felhívunk minden cluj-i illetőségű zsidót, ki bármely okból kifolyóan is az állampolgársági listákból eddig kimaradt volna, hogy saját érdekében a fenti határidőig a szükséges aktákkal együtt a kerületi kapitányságoknál

személyesen jelentkezzen.

Ha a jelentkezésnél bármilyen nehézség merülne fel, ugyszintén esetleges felvilágosításokért forduljon mindenki a Zsidó Párt Jogvédő Irodájához Cluj, (str. Saguna 7. jobbra, 1 ajtó), délben fél 1 és fél 2 óra között.

Hangsúlyozzuk, hogy ha Clujon jelenleg száz és száz zsidó van, kiknek állampolgársági ügye rendezetlen, ugy ez mindenképpen előtti annak tulajdonítható, hogy az eddigi jelentkezési határidőket legtöbbször hanyagságból vagy elnézésből elmulasztották.

Tehát siessen mindenki és jelentkezzen, mert ellenkező esetben csak saját magának fogja tulajdoníthatni, ha állampolgárságát ezután sem szerezheti meg.

Utolsó jelentkezési határidő: 1935 szeptember 30.

Cluj, 1935. szeptember hó 24-én.
s. s. Dr. Feudrich Ernő, s. s. Dr. Kertész J. főtitkár. elnök.

Az UJSÁGIRÓKLUB-ban

ma, csütörtök este rendkívül gazdag műsor I. H. BORSÁI PIRI, a bucaresti rádió állandó vendége, Wagner, Schubert, Strauss Richard és az erdélyi Csiki Endre legszebb dalait adja elő. — II. GIDALI fivérek néger sobjaikkal és ellenállhatatlan jazz-mókáikkal.

— A világ aranyállománya, Londonból jelentik: Szakértők szerint a világ aranyállománya betöltene teljesen egy 18 m hosszú, 13 méter széles és 7 m magas termet.

— Chatou-állija, Ma a déli gyorsralé 12.55-kor indul egy 20 tagu chalucosoport a cluj-i állomásról a Hanoar Hacioni herziái kibucába. Felhívjuk az összes ismerősök és a szervezet tagjainak figyelmét, hogy a hirtelen közbejött indulás miatt jöjjenek ki az állomásra, mert a hivatalosan tervezett bucsu elmarad. Hanoar Hacioni erdélyi vezetősége.

— Fokozzák Ausztria villamos energiával való ellátását. Bécsből jelentik: A napokban megkezdették két új alpesi villamoserőmű építését, amelyek a jövő év január elsejétől kezdődően további évi 3 millió kilowatt órával fogják emelni Bécs rendelkezésre álló áramenergiáját. A költségekre 480 ezer shillinget irányoztak elő. A stájerországi vízierő és elektromos mű 1932-ben 219.1, 1933-ban 246.7 és 1934-ben 256.8 millió kilowattóra emelte áramszolgáltatását. A linzi erőmű termelését a kedvezőtlen viszonyok miatt ezidőszent nem sikerült keresztülvinni, az áramszolgáltatás 1932-ben 238.2, 1933-ban 232, 1934-ben 216.3 millió kilowatt volt. Emiatt a fogyasztást is csökkenteni kellett. Az alsóausztriai erőmű 1932-ben 39.9, 1933-ban 42.1, illetve 1934-ben 44.6 millió kilowatt áramenergiát szolgáltatott. A tiroli vízierőmű a zillerthali erőművel létrejött egyesülés révén lényegesen emelni tudta áramtermelését 1932-ben 83.8, 1933-ban 104.2, 1934-ben 139 millió kilowatt volt az áramtermelés. A fogyasztás Tirolban hatalmas emelkedést mutat. A Vorarbergi erőmű áramszolgáltatása 1932-ben 135.7, 1933-ban 145.9 és 1934-ben 145.8 millió kilowatt volt. Ebből 132.8 milliót 1932-ben, 143.2 milliót 1933-ban, 142.7 milliót kilowattot külföldi fogyasztók szükségleteinek ellátására fordítottak.

— Ünnepi istentisztelet. A Ros Hasana (ujév) napjain az istentiszteletek rendje a Regele Ferdinand uti nagytemplomban, valamint az ottani pótimaházban (téli templom és új óvoda helyiségeiben) az istentiszteletek rendje a következő: Szeptember 27-én, péntek este 1/7 órakor, 28-án, szombat reggel 1/8 órakor, muszaf 1/210 órakor, mincha d. u. 4 órakor, maariv este 7 órakor, 29-én, vasárnap reggel 1/8 órakor, muszaf 1/210 órakor kezdődik az istentisztelet. Beszéd a főtemplomban pénteken este, szombat és vasárnap délelőtt, a pótimaházban szombaton este, az istentisztelet keretében. Az ünnepi beszédek főtiszt. dr. Weinberger Mózes főrabbi mondja. **Figyelmeztetés!** Ugy a főtemplomban, mint a pótimaházba belépni és helyet foglalni csakis az imaszékjegyek felmutatása mellett van megengedve.

— Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvény- és angorkor, a bőr megbetegedései és furunkulózis esetében a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” kóserilviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hirneves európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használatára folytán lényegesen enyhülnek.

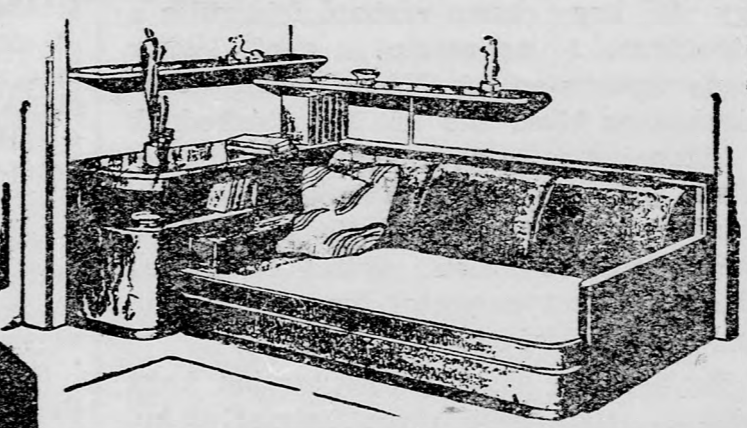
— Sin-Kiang tartomány a szovjethez csatlakozik. Tökiből jelentik: Hír szerint Sin-Kiang kina tartomány elhatározta, hogy csatlakozik Szovjetországhoz.

— Négyezernyolcszázhetvenhat méter magasba emelkedett hidrolánjával. Newyorkból jelentik: King Benjámin amerikai mérnök hidrolánjával 4876 méter magasságba emelkedett s ezzel megdöntötte a tengerészeti repülőgépek eddigi világrekordját.

Székelv és Rétv BÚTORGYÁRT

TARGU-MURE/—BUCURE/TI—BRA/OV

Tervezőink művészete
Munkásaink szaktudása
Anyagjaink kiválósága, nyújtják Önnek azt a biztortéket, mely a bútorvárárás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

BOGARAK,

tűcsökh, poloskák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipszűthetők a KATOL japán rovarpor által.
M. H. Balhazar Bucuresti, Str. Şelari 7.

— Olaszországban emelték a dohányvetésterületét. Az idei olaszországi dohányvetésterület 35 ezer hektár volt. 45 ezer tonna termésre számítanak. Ezzel Olaszország Európa második dohánytermelő államává lépett elő. A kivételre szánt dohány mennyiség eléri a 20 ezer tonnát.

— Befejeződtek a magyar-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások. Belgrádból jelentik: A magyar-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások befejezést nyertek. A delegáció elutazott, de vezetője, Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter a jugoszláv fővárosban maradt, hogy résztvegyen a szövegezési munkálatokban.

— Elkészült a tannenbergi emlékmű ujjáépítése. Berlinből jelentik: A tannenbergi emlékmű középső tornyának ujjáépítése befejezést nyert. Hindenburg koporsóját október másodikán, a tábornagy születési évfordulóján katonai ünnepek között átszállítják a középső orony kriptájába.

— A londoni eszmadiák nem dolgoznak az olaszok részére, Londonból jelentik: A eszmadiák és szíjgyártók szakszervezete megtiltotta tagjainak, hogy az olasz hadsereg részére munkát vállaljanak.

— Pusztító orkán Japánban. Londonból jelentik: Japán nyugati részét örvénylő forgószél és felhőszakadás söpörte végig. Legalább száz halálos áldozattal számolnak. A kikötők elővizei hatvan halászbárka eltűnt.

— Angoi-francia műselyemháború fenyeget. Párizsból jelentik: A Courtauld cég árszállításai miatt a műselyemiparban komoly konfliktus fenyeget, mert francia érdekeltek körében az árszállítását a franciaországi műselyemipar elleni új támadásnak tekintik. Francia részről hangoztatják, hogy minden megengedhető eszközzel tovább fognak küzdeni a nemzetközi piacokon eddigi pozícióik megtartásáért.

— Megsemmisítették a debreceni választásokat. Budapestről jelentik: A közigazgatási bíróság érvénytelennek mondotta ki a debreceni választást, amelynek során Lázár Andor, Festetich Sándor gróf és Györki Imre szereztek képviselői mandátumot.

— Tűz a tatatóvárosi téglagyárban. Budapestről jelentik: Tatatóvárosban a gróf Eszterházy-féle téglagyártelep több pontján egyidőben tűz támadt, amelyet sikerelenül oltanak. Három szénégető kemence már összedőlt. A tűz átterjedt a telep lakóházaira is.

— Patravetődött egy csónak öt matröz holttestével. Newyorkból jelentik: Ujskocia partvidékén, Indique közelében partra vetődött egy mentőcsónak, amelyben a hajótörést szenvedett Hurryon motoros öt matrözának holtteste volt. A csónakban egy hatodik matröz még életben volt. Haldokolva elmondta, hogy társait a fagy és az éhség ölte meg. A többi mentőcsónakok sorsáról semmi hír.

— Tovább csökkennek a franciaországi vasutak bevételei. Párizsból jelentik: A franciaországi vasutársaságok bruttóbevételei az év első 34 hetében 779 millió 849 ezer frankkal maradtak alatta a múlt év hasonló időszakában elért bevételeknek. Alsace et Lorraine társaság bevételezett 424 millió 120 ezer frankot, az Est vasutársaság 858 millió 441 ezer frankot, État társaság 1 milliárd 015 millió 872 ezer frankot, a Nord társaság 955 millió 770 ezer frankot, Orléans et Midi társaság 1 milliárd 286 millió 256 ezer frankot, a Paris—Lyon—Méditerranée társaság 1 milliárd 784 millió 070 ezer frankot. A jövedelemcsökkenés az Alsace et Lorraine-nél 61 millió 848 ezer frank, az Estnél 139 millió 275 ezer frank, az Étatnál 93 millió 011 ezer frank, a Nordnál 128 millió 836 ezer frank, az Orléans et Midinél 158 millió 960 ezer frank, a Paris—Méditerranéenél 197 millió 910 ezer frank.

Az előrelátó mindig a legújabbat, legmodernebbet és legjobbat veszi:

